

JAARVERSLAG 2017

de Bibliotheek

aan de Vliet

Bezoekers van het Taalhuis Rijswijk.

Leerkrachten in het basisonderwijs worden door de bibliotheek opgeleid tot leescoördinator.

Voorwoord

De Bibliotheek aan de Vliet kijkt terug op een belangrijk jaar! In een sterk veranderende samenleving, verandert ook de rol van de bibliotheek. Deze veranderende rol van de bibliotheek is voor de komende jaren uitgezet om het bibliotheekwerk ook in de toekomst zinvol te laten zijn. In dit jaarverslag leest u wat de bibliotheek het afgelopen jaar heeft gedaan.

De bibliotheek sloot 2017 af met mooie resultaten. Het aantal bezoekers aan de bibliotheek nam licht toe. Dat geldt ook voor het aantal ingeschreven gebruikers. In tegenstelling tot de daling van het aantal uitleningen nam de deelname aan de activiteiten toe. Het gebruik van de bibliotheek verandert. Naast het lenen van materialen, gebruiken de bezoekers de bibliotheek om elkaar te ontmoeten, te studeren, een cursus of workshop te volgen.

In 2017 bepaalde de bibliotheek de richting voor de toekomst. Uitgangspunt bij alle activiteiten die de bibliotheek verricht, is gericht op samenwerking. Hoe kan de bibliotheek het beste inspelen op de behoeften die er in de samenleving leven? Welke partners horen daarbij om het aanbod zo effectief mogelijk te laten zijn? Hoe ziet de oplossing er dan vervolgens uit en welke huisvesting is daarbij passend?

Op een aantal punten komt deze samenwerking al tot uitdrukking. Binnen de taalhuizen in de locaties Leidschendam, Rijswijk en Voorburg vervult de bibliotheek de rol van coördinator. Taalvragers worden vanuit de bibliotheek “warm” overgedragen aan de instelling die de taalvrager helpt om de taal in het spreken, lezen en schrijven te leren. Samen met een groot aantal instellingen levert de bibliotheek zo haar bijdrage aan het bestrijden van laaggeletterdheid.

Naast taalvaardigheid is digitale vaardigheid van groot belang om te kunnen functioneren en mee te doen in de maatschappij. Het afgelopen jaar zette de bibliotheek fors in met trainingen om met de pc, de tablet of mobiele telefoon om te gaan, te leren hoe de digitale overheid werkt en/of e-books te downloaden. De trainingen, workshops en inloopspreekuren werden druk bezocht.

Voor de jeugd presenteerde de bibliotheek een aantrekkelijk aanbod om digitale vaardigheden op te doen en de eerste stappen te zetten op het gebied van programmeren. In het onderwijs ligt naast leesbevordering de nadruk steeds meer op het opdoen van 21e eeuwse vaardigheden. De bibliotheek speelt op deze ontwikkeling in met het aanbod voor de voor- en voerschoolse educatie, het basisonderwijs en de Brede School.

Alle medewerkers van de bibliotheek en de ruim 150 vrijwilligers van de bibliotheek zorgden ervoor dat deze mooie resultaten zijn gerealiseerd.

Het jaarverslag 2017 biedt inzicht in de activiteiten die werden uitgevoerd en zijn doorontwikkeld. Op deze manier ontstaat een doorkijkje naar de toekomst!

Harm Smit,
Directeur / bestuurder

De Bibliotheek

“DE BIBLIOTHEEK STIMULEERT VERBEELDINGSKRACHT EN IS EEN ONMISBARE SCHAKEL VOOR EEN VITALE SAMENLEVING.”

1. We stimuleren verbeeldingskracht door het bieden van de juiste context:
 - we maken kennis, informatie, kunst, literatuur en cultuur toegankelijk;
 - we wijzen de weg naar betekenisvolle partijen of informatiebronnen;
 - we faciliteren een leven lang leren.
2. We leveren een bijdrage aan een vitale samenleving door mensen, organisaties en kennis te verbinden:
 - we zijn op de hoogte van de behoeften van de inwoners van het werkgebied;
 - we hebben speciale aandacht voor kinderen en kwetsbare groepen;
 - we vormen met onze partners het maatschappelijk hart van de samenleving;
 - we zorgen voor geestelijk welzijn.

Een kind wordt voorgelezen in de bibliotheek.

De bibliotheek opnieuw gecertificeerd

Eenmaal in de vier jaar bezoeken auditoren van de Stichting Certificering Openbare Bibliotheken de bibliotheek. Gesprekken met directie, medewerkers van de bibliotheek, Ondernemingsraad, Raad van Toezicht en wethouders vormen naast de nodige beleidsstukken en uitvoeringsplannen de basis van de certificering.

De auditoren beantwoorden de vraag of de bibliotheek voldoende toekomstbestendig is, volmondig met 'ja'. De grote aandacht voor de ontmoetingsfunctie heeft zich vertaald in een uitgebreid activiteiten aanbod. Er is veel geïnvesteerd in het meenemen van de medewerkers

in de vernieuwing. Een ander belangrijk punt is het gezamenlijk met de gemeente Leidschendam-Voorburg en Rijswijk verder uitwerken van de visie.

De auditoren benoemden twee onderwerpen die als landelijk voorbeeld voor andere bibliotheken kunnen dienen: het intensieve traject stilstaan is geen optie dat met de medewerkers plaatsvond en het ophalen van de behoeften van de inwoners in het werkgebied voor de verdere beleidsontwikkeling.

Stilstaan is geen optie

In 2017 is het traject met de medewerkers een volgende fase ingegaan. Er zijn loopbaangesprekken georganiseerd om onder andere een helder beeld te hebben van de competenties die binnen de bibliotheek aanwezig zijn. Vakken en klantgerichtheid zijn van belang. Daar komen digitale vaardigheden, een open blik om te kunnen waarnemen wat er in de maatschappij speelt, verbindingen leggen met inwoners en organisaties en het mee kunnen ontwikkelen en uitvoeren van programma's en activiteiten bij. Belangrijk uitgangspunt is dat medewerkers mee ontwikkelen met de bibliotheek. Daar is tijd en het opbouwen van ervaring voor nodig.

Een medewerker helpt een klant bij de informatiebalie.

De bibliotheek werkt behoeftegestuurd

De bibliotheek wil weten wat er speelt in de regio en bij haar klanten zodat de dienstverlening hierop kan worden afgestemd. Hiervoor werden diverse klantenonderzoeken uitgevoerd.

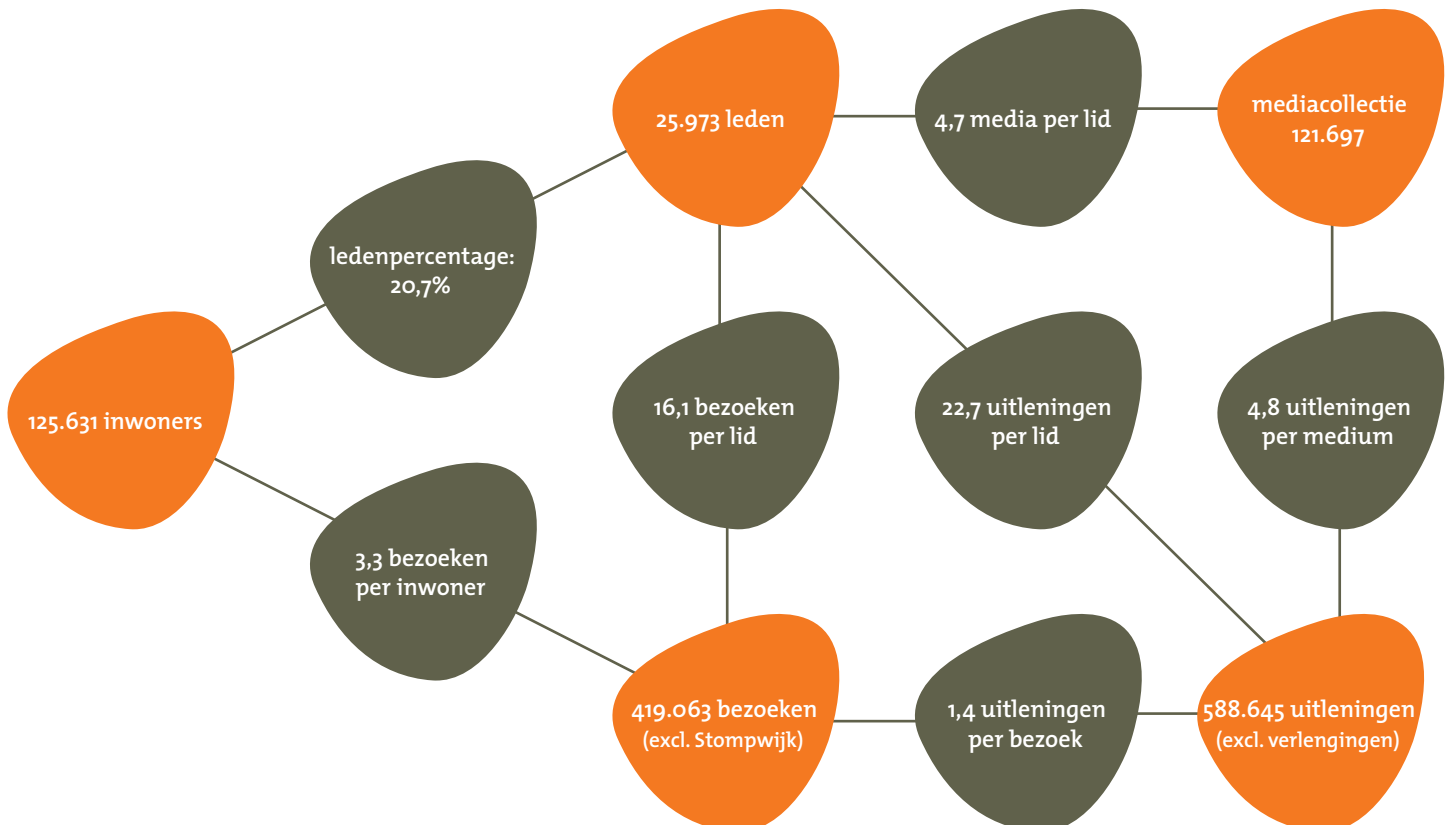
- Via het online klantenpanel 'BiebPanel', dat bestaat uit 629 klanten, zijn in 2017 vijf onderzoeken gedaan: betrokkenheid, ouders met jonge kinderen, jongeren, belastingspreekuren en lezen in de vakantie.
- Daarnaast zijn er ruim 100 korte persoonlijke interviews gehouden met bibliotheekbezoekers over de openingstijden van de bibliotheek.

- Verder voerden medewerkers van Welzijn Rijswijk, Woej, gemeente Leidschendam-Voorburg en de bibliotheek een kwalitatief onderzoek uit. Zij interviewden 30 inwoners van Rijswijk en Leidschendam-Voorburg over het leven in de gemeenten.
- Tenslotte werden twee focusgroepdiscussies gehouden onder een groep ouderen en een groep jongeren. De bevindingen die tijdens de interviews zijn opgedaan, werden bij de groepen getoetst.

Alle onderzoeken geven de bibliotheek relevante inzichten in de behoeften van haar klanten. Deze inzichten bepalen mede de richting die de bibliotheek opgaat.

De Bibliotheek in cijfers

Retail Bibliotheek

“DE BIBLIOTHEEK STIMULEERT LEESPLEZIER VAN IEDEREEN.”

Lezen is noodzakelijk om mee te kunnen doen in de samenleving. Lezen helpt ons om te participeren in de maatschappij, zelfredzaam te zijn, ons te ontwikkelen en sociaal te functioneren. Door te lezen, kunnen we ons beter inleven, meer begrip opbrengen voor anderen en gemakkelijker nieuwe contacten leggen. Wie in zijn vrije tijd voor het plezier leest, ziet zijn woordenschat en taalvaardigheid groeien en gaat vaak daardoor weer meer lezen. Met lezen gaat de wereld voor je open.

Impressie van het atrium in het Huis van de Stad Rijswijk.

Huisvesting

De locaties zijn samen met de medewerkers, de visitekaartjes van de bibliotheek. Bezoekers ervaren de locaties als een tweede of derde huiskamer. Een plek waar je je thuis voelt. Een plek waar alle functies van de bibliotheek samenkomen. Waar je wordt geïnspireerd. De locaties zijn een veilige openbare plek en hebben ruime openingstijden. Bereikbaarheid van een bibliotheek is belangrijker dan nabijheid.

Verbouwing bibliotheek Rijswijk

De bibliotheek ontwikkelt zich steeds meer tot een plek waar mensen komen om te ontmoeten, te leren en te werken. Ook het samenwerken met partners wordt voor de bibliotheek steeds belangrijker. Om dit te realiseren heeft de bibliotheek in Rijswijk een aantal nieuwe voorzieningen gemaakt:

- een leslokaal voor het geven van cursussen;
- een atelier voor creatieve workshops van de Kunstuitleen;
- een stilteruimte waar rustig kan worden gewerkt en gestudeerd;

- een hoek waar bijvoorbeeld leesclubs met elkaar kunnen afspreken.

Verder is er ruimte gereserveerd voor een e-lab. Een plek waar in de toekomst iedereen kennis kan maken met de nieuwste digitale ontwikkelingen.

Ten slotte werd een deel van de ruimte verhuurd aan de stichting Incombinación. Dit is een stichting voor vrijwilligerswerk in het buitenland.

Huis van de Stad Rijswijk

De gemeente Rijswijk heeft ervoor gekozen om het Huis van de Stad te creëren in het voormalige stadhuis aan de Generaal Spoorlaan. Naast de gemeentelijke organisatie nemen ook de bibliotheek, Trias en Welzijn Rijswijk hun intrek in het Huis van de Stad. Zo ontstaat een dynamische samenwerking en blijft een icoon in Rijswijk behouden. Volgens de planning verhuist de bibliotheek in de zomer van 2020 naar het Huis van de Stad. De bibliotheek is inmiddels bezig met de voorbereidingen.

Kulturhus Stompwijk

Eind 2017 is de bouw van het nieuwe Kulturhus in Stompwijk gestart. Het Kulturhus biedt vanaf oktober 2018 onderdak aan de Maerten van den Veldeschool, het Dorpshuis Stompwijk met al zijn gebruikers, Kinderopvang Zoeterwoude, Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West en de bibliotheek. Het nieuwe Kulturhus zal niet alleen een markant punt in het centrum van Stompwijk zijn, maar ook een “huiskamer” voor de hele Stompwijkse gemeenschap, van jong tot oud.

Sfeerimpressie van het Kulturhus Stompwijk.

Collectie en diensten

De bibliotheek heeft een uitgebreide en veelzijdige collectie boeken, films, tijdschriften en kranten op basis van de behoeften van de klanten. Uitleenfrequentie en uitleencijfers spelen hierbij een sturende rol in de aanschaf van materialen, zonder de diversiteit van de collectie uit het oog te verliezen. Ook werd er meer samengewerkt met andere bibliotheken om de kwaliteit van de gezamenlijke collectie te verhogen.

De collectie wordt aantrekkelijk gepresenteerd, waarbij vindbaarheid en beschikbaarheid van de collectie vooropstaan. De medewerkers spelen een belangrijke rol om de collectie toegankelijk te maken en de klant te ondersteunen bij het kiezen van de juiste materialen.

Zowel de digitale collectie als de fysieke collectie vullen elkaar aan en worden in de catalogus als samenhangende collectie gepresenteerd. De klant ervaart de digitale en fysieke collectie hierdoor steeds meer als één.

Online Bibliotheek

Bij de online Bibliotheek hebben bibliotheekleden altijd en overal toegang tot een wereld aan kennis. Om te lezen, te leren of naar te luisteren. In de online

Bibliotheek staan ruim 15.000 e-books voor de smartphone, tablet, computer of e-reader. Verder kan elk bibliotheeklid elk jaar gratis twee online cursussen volgen. Dit loopt uiteen tot het volgen van een online talencursus tot een cursus keyboard spelen.

Bibliotheek aan Huis

Bibliotheek aan Huis is een speciale bezorgservice voor iedereen die door leeftijd, een langdurige ziekte of handicap niet in staat is zelf naar de bibliotheek te komen. De bibliotheek zet hiervoor vrijwilligers in die op regelmatige basis bij de mensen op bezoek gaan met nieuwe materialen.

Leeskringen

Lezen in een leeskring is leuk. Door samen te lezen met anderen, maak je kennis met titels die je zelf misschien niet zo snel zou hebben gekozen. De bibliotheek ondersteunde leeskringen bij het opzetten of uitbreiden van hun leeskring en bij het leveren van de materialen met achtergrondinformatie.

De Retail Bibliotheek in cijfers

	2017	(t.o.v. 2016)		2017	(t.o.v. 2016)
Openingsuren per week			Gebruik via internet		
Leidschendam	41	41	Bezoeken aan website	124.808	(-26,8%)
Rijswijk	41	41	Gebruik bibliotheekapp	61.157	(+56,8%)
Stompwijk			Ontvangers nieuwsbrief	7.919	(-45,8%)
- de Bibliotheek op School	3	3	Inleverattendingen	80.076	(-0,3%)
- Dorpshuis	3,5	5	E-book webaccounts	2.895	(+22,3%)
Voorburg	41	41	E-book uitleningen	22.073	(+9,2%)
Leidschendam-Voorburg			Rijswijk		
Jeugdleden 0 - 17 jaar	9.426	(+6,8%)	Jeugdleden 0 - 17 jaar	5.267	(+12,9%)
Volw. leden vanaf 18 jaar	7.015	(+0,6%)	Volw. leden vanaf 18 jaar	3.784	(+1,3%)
Instellingen	326	(-2,1%)	Instellingen	155	(+30,3%)
Leden totaal	16.767	(+3,9%)	Leden totaal	9.206	(+8,0%)
Aantal inwoners	74.604	(+0,5%)	Aantal inwoners	51.027	(+3,4%)
Ledenpercentage	22,5%	21,6%	Ledenpercentage	18,0%	16,7%
Bezoeken	282.607	(-0,6%)	Bezoeken	136.456	(+2,2%)
Mediacollectie	80.218	(-2,5%)	Mediacollectie	41.479	(-3,2%)
Uitleningen	388.666	(-6,3%)	Uitleningen	199.979	(-7,0%)
Verlengingen	106.616	(-9,3%)	Verlengingen	55.473	(-13,0%)
Reserveringen	35.517	(+8,2%)	Reserveringen	12.734	(-2,0%)

Maatschappelijke Bibliotheek

“DE BIBLIOTHEEK VERBINDT MENSEN, ORGANISATIES EN KENNIS.”

Meer dan ooit hebben mensen behoefte aan informatie en advies op sociaal maatschappelijk terrein. Burgerparticipatie, preventie en samenhang in de maatschappij zijn belangrijk. Daarnaast willen mensen zich ontplooien. Ze hebben culturele behoeften en zijn geïnteresseerd in (lokaal) erfgoed. Thema's in de maatschappij vragen aandacht. Ontmoeting, debat en onderling kennis delen is van belang. De bibliotheek voorziet samen met andere organisaties in deze behoeften door een platform te zijn voor de inwoners in Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.

Taalhuis

In 2017 zijn de Taalhuizen verder ontwikkeld. De 20 taalhuisvrijwilligers bekijken tijdens wekelijkse spreekuren de behoefte van de taalvragers. Zo leveren de taalhuisvrijwilligers maatwerk op de vraag die bij de taalvrager leeft. In totaal zijn 629 bezoekers met een taalvraag in de Taalhuizen geholpen. Naast het doorverwijzen naar specifieke aanbieders in de buurt zijn ook andere activiteiten ontstaan.

Leesclubs

In 2017 konden bezoekers aansluiten bij een van de Taalhuis leesclubs. Tweemaal in de week kunnen bezoekers zich aanmelden voor een uur lezen met een taalhuisvrijwilliger. Dit doen zij aan de hand van makkelijk geschreven romans of de Startkrant. De Startkrant is de begrijpelijkste krant van Nederland, omdat actuele onderwerpen hier in goed begrijpelijk Nederlands worden beschreven. In totaal hebben 90 mensen 851 keer deelgenomen aan de leesclubs.

Intakegesprek van een taalvrager voor een Taalmaatje om één keer per week samen te oefenen met spreken, lezen of schrijven.

Taalcafé

In april is in samenwerking met Welzijn Rijswijk het taalcafé met een feestelijke opening van start gegaan. Het taalcafé werd éénmaal in de maand op de locatie Stervoorde en éénmaal in de maand in de bibliotheek in Rijswijk georganiseerd. In het taalcafé kan iedereen terecht die de Nederlandse taal beter wil leren spreken. Iedere bijeenkomst komt een ander onderwerp aanbod. Het taalcafé is een plek waar iedereen in een prettige, ontspannen sfeer gratis kan oefenen met spreken en luisteren. Met als doel in gesprek te durven gaan om hierdoor beter Nederlands te leren praten.

Taalproeverij

In september is in de bibliotheek in Rijswijk met alle samenwerkingspartners van de taalketen een Taalproeverij georganiseerd. Met ruim 100 bezoekers was het een groot succes. De taalproeverij werd georganiseerd om inwoners van Rijswijk te tonen wat Rijswijk te bieden heeft betreft taalaanbod, voor zowel cursisten als (nieuwe) taalvrijwilligers.

Cultuurpunt Leidschendam-Voorburg

www.cultuurpuntleidschendam-voorburg.nl is het digitale informatiepunt van alle cultuuruitingen in Leidschendam-Voorburg. De Cultuurpunt redactie stuurde 12 keer een Uitladder (nieuwsbrief) aan 362 abonnees. Verder werd de Uitladder (agenda) 52 keer geplaatst in Het Krantje. De website telde aan het eind van het jaar 38 exposanten en 240 deelnemende organisaties, verenigingen en kunstenaars. Het aantal bezoeken aan de website bedroeg 22.358. Een stijging van 10,2% ten opzichte van 2016.

Kunstuitleen Rijswijk

Bij de Kunstuitleen in Rijswijk kan kunst worden gehuurd en gekocht. Daarnaast organiseerde de Kunstuitleen tentoonstellingen, workshops en educatieve projecten voor het onderwijs. Beleven, ervaren en inspireren stonden hierbij centraal.

Activiteiten voor kinderen

Het hele jaar door vonden er activiteiten plaats in de bibliotheek voor kinderen tot 12 jaar. Bij de kinderen van 0 - 6 jaar ligt de nadruk op het stimuleren van voorlezen door de ouders. Voor kinderen van 6 - 12 jaar is het vooral leuk om mee te kunnen doen aan activiteiten in de bibliotheek die helpen bij het ontwikkelen van 21e eeuwse vaardigheden.

Activiteiten in de vakanties

- In de kerstvakantie bracht kindertheater Kaboem de leuke wintervoorstelling *Fietje en de Sneeuwman*.
- In de voorjaarsvakantie werd twee maal *de Grote Vriendelijke Reus* vertoond in een uitverkochte zaal van de Biblioscoop.
- Bij de Kunstuitleen in Rijswijk werd speciaal voor Koningsdag een creatieve middag georganiseerd. Er konden kroontjes, schilderijen of jurken worden gemaakt.
- De kinderen die in de zomer niet met vakantie waren konden zich in de bibliotheek vermaken met allerlei spelletjes. Een levensgroot bordspel met quizvragen, een speurtocht in de bibliotheek en één keer in de week een spelletjesmiddag.

Peutervoorlezen

Voorlezen aan jonge kinderen is belangrijk. Het is goed voor de taalontwikkeling, het stimuleert de fantasie, brengt rust en regelmaat en is vooral erg leuk. Daarom organiseerde de bibliotheek om de week in Leidschendam, Rijswijk of Voorburg peutervoorlezen. Er werd 66 keer voorgelezen aan in totaal 1.233 peuters

De Nationale Voorleesdagen

Tijdens de Nationale Voorleesdagen stond het prentenboek *De kleine walvis* centraal. De bibliotheek organiseerde maar liefst drie verschillende theatervoorstellingen gebaseerd op het prentenboek.

- Walvis...ssst! door kindertheater Kaboem
- Aangespoeld door poppentheater Dubbele Jan
- Flessenpost door kindertheater Deepdeep

Kikkertiendaagse

Tijdens de Kikkertiendaagse konden kinderen een kikker-knutsel maken, samen met Kikker op de foto in een levend prentenboek en luisteren naar een mooi Kikker verhaal. Het was een groot succes en mooi om al die enthousiaste kinderen (en ouders) aan de slag te zien.

Kinderboekenweek

De Kinderboekenweek was dit jaar spannend met een griezelfeest op vrijdag de 13e in Voorburg en een afsluitend Kinderboekenweekfeest in Rijswijk, dat samen met Trias en de Ontdekkers georganiseerd werd. De twee Kinderboekenweekfeesten waren erg succesvol en trokken gezamenlijk ruim 375 kinderen en ouders naar de bibliotheek. Daarnaast organiseerde de bibliotheek een programmeerworkshop *Het spel van de letterover* en gaf kindertheater Deepdeep de voorstelling *Bange Barend leert vliegen*.

Week van de Mediawijsheid

De Week van de Mediawijsheid werd gecombineerd met het Mondriaanjaar, waardoor er creatieve mediawijze workshops gevolgd konden worden. De oudere kinderen konden zich creatief uiten in het Atelier van de Kunstuitleen Rijswijk. Ze gingen aan de slag met de kunstwerken van Mondriaan. Verder werden in het E-Lab in Rijswijk en in de bibliotheek in Leidschendam en Voorburg workshops *Bibberbots maken* gegeven en leerden kinderen creatief programmeren.

Workshop 'bibberbots bouwen' in het E-Lab in Rijswijk.

En verder

- De Wapperkids kwamen zes keer langs voor de workshop 'voorlezen met gebaren'. Leuk voor ouders en kinderen om van het voorlezen een beweegbeleving te maken.
- Na de zomervakantie presenteerde de bibliotheek zich tijdens verschillende zomerfestivals met activiteiten rondom het prentenboek *De Gruffalo*. Vooral het 'Gruffalo-darten' was erg in trek.
- Voor de kleintjes werd het jaar spannend afgesloten met een heuse Sinterklaasknutsel-middag. Ze konden hun schoentje niet alleen versieren, ze kregen er ook nog een klein boekje in. En natuurlijk werd er voorgelezen en gezongen in de bibliotheek.

Activiteiten voor volwassenen

In 2017 verwelkomde de bibliotheek weer een verscheidenheid aan sprekers.

- Adriaan van Dis verzorgde een boeiende lezing met humor en diepgang voor een uitverkochte zaal in Theater Ludens. Hij las voor uit eigen werk, vertelde geanimeerd over zijn eigen leven en zijn ouders en gaf zijn visie op de hedendaagse samenleving.
- Tommy Wieringa bezorgde in Theater Ludens het publiek een mooie, afwisselende avond over huwelijk, leed, mooie vrouwen en de dood. Bovendien was er een primeur; hij las voor uit zijn toen nog niet verschenen boek *De Heilige Rita*.
- Samen met Vrijzinnig Centrum de Hoeksteen organiseerde de bibliotheek de lezing 'Kon ik de stilte maar wat harder zetten' van Leo Fijen. Voor een volle zaal hield hij een gloedvol betoog over het belang van stilte om je heen en de stilte in jezelf. Een lezing die het publiek duidelijk aan het denken zette.

Boekenweek

In de Boekenweek ontvingen de bibliotheek en Theater Ludens auteur Arthur Japin. Hij gaf op geheel eigen wijze invulling aan het thema van de Boekenweek, Verboden vruchten. Wie behoefte had aan contact met andere boekenliefhebbers kon tijdens de Boekenweek in de bibliotheek aanschuiven bij de bijeenkomst 'Vorm een leeskring'. Eenzelfde bijeenkomst werd in het najaar georganiseerd tijdens Nederland Leest.

Maand van de Geschiedenis

De immer kritische Maarten van Rossem zette voor een uitverkocht Theater Ludens zijn tanden in het thema 'geluk'. Op onnavolgbare wijze verbond hij zijn visie op de samenleving, politiek en het leven aan het thema geluk. Vragen en opmerkingen uit de zaal konden op een humoristische en scherpe reactie rekenen. Het was een levendige avond.

Tijdens de Maand van de Geschiedenis organiseerde Erfgoed Rijswijk een boeiende lezingenavond in Museum Rijswijk rondom kerken in Rijswijk. Dit sloot aan bij het lokale jaarthema '750 jaar kerken in Rijswijk'.

Voorleeslunch voor ouderen

Op Nationale Ouderendag organiseerde de bibliotheek voorleeslunches voor ouderen. De bibliotheek ontving Carel ter Linden, Yvonne Keuls en Marjan Berk. Na afloop van hun lezing aten de auteurs gezellig een broodje mee met de bezoekers. Het leverde mooie gesprekken op.

Week tegen Eenzaamheid

De bibliotheek organiseerde samen met maatschappelijke partners uit Leidschendam-Voorburg een informatiemarkt, twee lezingen en een workshop. Uit deze samenwerking kwam een cursusreeks van Indigo Preventie voort in de bibliotheek.

Nieuwe samenwerking: Indigo Preventie

In 2017 startte de bibliotheek voor de locatie Rijswijk met een samenwerking met Indigo Preventie. Met ondersteuning van de gemeente Rijswijk biedt Indigo Preventie gratis workshops aan in Rijswijk rondom geestelijke gezondheid. Thema's als mindfulness, stoppen met piekeren en leren ontspannen blijken in een grote behoefte te voorzien. De bibliotheek ondersteunde de workshops met literatuurlijsten voor inhoudelijke informatie. De gratis workshops konden op een grote belangstelling en positieve reacties rekenen. In 2018 wordt de samenwerking voortgezet.

Allemaal digitaal!

Onze digitale samenleving verandert snel. Om 'digitaal fit' te blijven biedt de bibliotheek samen met SeniorWeb aan de Vliet diverse cursussen. Het aanbod is zowel geschikt voor beginners die nog nooit met een computer, e-reader, tablet of smartphone hebben gewerkt als ook voor gevorderden die specialistische vragen hebben. Naast de cursussen werden ook inloopspreekuren gehouden. In totaal zijn ruim 700 volwassenen digitaal vaardiger geworden.

Computercursus in de bibliotheek.

Filmhuis Rijswijk

Ontspanning, ontmoeting en debat zijn belangrijk bij de filmmiddagen. De bezoekers van de films stellen het erg op prijs anderen te ontmoeten en met elkaar een gezellige middag te beleven. Regelmatig leiden films tot interessante uitwisseling van ideeën.

Op de laatste zaterdagmiddag van de maand is er voorafgaand aan de film een lunchlezing. Terwijl de bezoekers genieten van de lunch, houdt een medewerker van de Filmkrant.Live een inleiding over de film die de bezoekers die middag met elkaar bekijken. Deze middagen vallen letterlijk en figuurlijk goed in de smaak.

De filmvoorstelling 'He named me Malala' rondom Internationale Vrouwendag trok een uitverkochte zaal. Na afloop van de film volgden drie inspirerende verhalen van vrouwen uit Rijswijk en omgeving over persoonlijke ontwikkeling, strijd voor zelfstandigheid en de kracht van vrouwen. De middag werd samen met de afdeling VluchtelingenWelzijn van Welzijn Rijswijk georganiseerd.

Andere filmtitels die het afgelopen jaar voor een uitverkochte zaal zorgden waren: 'A street cat named Bob' en 'The girl on the train'. In totaal werden 49 films vertoond en werden 9 lunchlezingen georganiseerd. Bij elkaar trokken deze activiteiten van het Filmhuis Rijswijk 980 bezoekers.

Mantelzorgcafé in Leidschendam-Voorburg

Het Mantelzorgcafé is een initiatief van de zorg- en welzijnsorganisaties Florence, Welzijn oud en jong (Woej), Woonzorgcentra Haaglaanden (WZH) en de bibliotheek. Mantelzorgers zijn een onmisbare aanvulling op de professionele zorg. Het Mantelzorgcafé biedt mantelzorgondersteuning door het geven van praktische tips en biedt een luisterend oor door ervaringen met elkaar te delen. Elke maand staat een ander thema centraal, bijvoorbeeld het stellen van grenzen, omgaan met verlies en zorgen voor jezelf. Speciaal voor de bezoekers van het mantelzorgcafé maakte de bibliotheek een informatieboekje met literatuurverwijzingen naar verschillende onderwerpen.

En verder

- Werden workshops en andere activiteiten georganiseerd rondom de Dag van de Stilte.
- Deed de bibliotheek mee met de Erfgoeddag van het Erfgoedpodium Leidschendam-Voorburg.
- Gaf Florence Actief workshops in de bibliotheek rondom fotografie en kunst.
- Hielden vrijwilligers van Woej belastingspreekuren in de locaties in Voorburg en Leidschendam.
- Was er tijdens de Week van het Geld in de bibliotheek een pop-up balie van de gemeente Leidschendam-Voorburg.
- Organiseerde Molen de Vlieger in de bibliotheek in Voorburg een expositie met activiteiten rondom de bijna 400 jaar oude Voorburgse Molen.
- Werd er samen met Theater Ludens, Woej en ProDemos een informatieve avond rondom de landelijke verkiezingen georganiseerd. Deze avond werd mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van Vlietwensen.
- Vonden er in de bibliotheek in Voorburg participatiebijeenkomsten plaats voor statushouders uit Leidschendam-Voorburg.
- Waren er cursussen en workshops creatief schrijven en het voorkomen van een burn-out.
- Konden leden een verrassingstasje met attentie bij de bibliotheek ophalen op Valentijnsdag.
- Verstrekte de bibliotheek het gratis boek *Ik, robot* van Isaac Asimov tijdens Nederland Leest.

Activiteiten in cijfers

	Kinderen	Ouders
Peuters en kleuters		
Kikker en Sinterklaas knutselen (6x)	120	100
Peutervoorlezen (66x)	1.233	913
Theatervoorstellingen (6x)	129	88
Workshops voorlezen met gebaren (6x)	51	45
Jeugd 6 – 12 jaar		
Filmvoorstellingen (2x)	83	
Kinderboekenweekfeesten (2x)	175	175
Spelletjes in de zomervakantie (6x)	42	10
Theatervoorstelling (2x)	73	
Workshops mediawijsheid (7x)	96	42
Workshops van de Kunstutleen (3x)	36	
Zomerfestivals (2x)	200	175

Wethouder Floor Kist overhandigt een participatieverklaring.

Volwassenen	Aantal
'Allemaal digitaal!' cursussen (44x)	260
'Allemaal digitaal!' spreekuren (24x)	360
Filmhuis Rijswijk (58x)	980
Lezingen en cursussen (21x)	240
Lezingen i.s.m. Theater Ludens (4x)	300
Mantelzorgcafé (9x)	250
Participatieverklaringen bijeenkomsten (3x)	40

“DE JEUGD BEREIKEN DOOR DIENSTVERLENING AAN HET ONDERWIJS EN KINDEROPVANG.”

Door planmatig en structureel samen te werken aan leesbevordering, cultuureducatie en mediawijsheid van kinderen wordt een stevige basis gelegd voor schoolsucces en deelname aan de samenleving. Met accent op kinderen van 0 tot en met 12 jaar.

Voorschoolse educatie

De bibliotheek ondersteunt de voorschoolse instellingen om meer voor te lezen. Dit jaar zijn 10 VVE-peuterspeelzalen gecertificeerd als *BoekStart in de Kinderopvang*-locatie. Dit betekent dat ze minstens één opgeleide voorleescoördinator hebben die ervoor zorgt dat het voorlezen een prominente plek krijgt in het rooster. Bovendien kreeg elke locatie een startcollectie, waarmee ze interactief kunnen voorlezen en de peuters laten meedenken met het verhaal. Door dagelijks voor te lezen geven ze de peuters een voorsprong in taal mee.

Basisonderwijs

Alle groepen in het basisonderwijs kregen de mogelijkheid om met hun groep een les te volgen in de bibliotheek:

- de kleuters tijdens de Nationale Voorleesdagen in januari met het prentenboek *De kleine walvis*;
- groep 3 tijdens de introductieles over de bibliotheek met *Het lievelingsboek van Simon Snoek*;
- de groepen 4 en 5 met de les *Hoe overleef ik mijn spreekbeurt?*;
- de groepen 6 en 7 met de *Opzoekles in de bibliotheek*;
- de groepen 7 en 8 met de mediawijze les *Geheim Agent A.A.P.*;
- Bovendien konden de groepen 4 t/m 8 creatief aan de slag in het Atelier van de Kunstuitleen in Rijswijk met *Gedichten schilderen* en de groepen 6 met de les *Wat vind je van Rijswijk?*.

Kinderboekenschrijvers

Verder kwamen er ook schrijvers naar de bibliotheek, die ervoor zorgden dat kinderen geïnspireerd raakten om hun boeken te gaan lezen. Dat waren dit jaar: Thijs Goverde, Ruben Prins, Wieke van Oordt, Maren Stoffels en Manon Sikkel. De schrijvers van De Schoolschrijver Anneke Scholtens en Arend van Dam gaven een aantal lessen op de Lusthofschool en de Snijdersschool. Deze scholen doen mee met de *Verdiepende Leerlijn Lezen & Literatuur*, waardoor ze extra aandacht schenken aan lezen en schrijven. Door de creatief schrijven van deze kinderboekenschrijvers krijgen zowel de leerlingen als de leerkrachten een nieuwe impuls.

Wedstrijden

De Nationale Voorleeswedstrijd voor groep 7 en 8 motiveert kinderen om belevend voor te lezen. Dit jaar deden 10 schoolkampioenen uit Leidschendam-Voorburg en Rijswijk mee tijdens een spannende voorronde in Theater Ludens.

De finale van de schrijfwedstrijd voor groep 7 in Leidschendam-Voorburg vond ook in Theater Ludens plaats. De bibliotheek nam plaats in de jury en heeft mooie verhalen voorbij horen komen.

In zowel de bibliotheek in Voorburg als in Rijswijk hingen de tekeningen van de Vredesposterwedstrijd. Deze wedstrijd wordt jaarlijks georganiseerd door de lokale afdelingen van de Lionsclub. Bezoekers konden in de bibliotheek op hun favoriete tekening stemmen.

De winnaars van de Vredesposterwedstrijd in Rijswijk.

Brede school

Dit jaar is de bibliotheek ingestapt als aanbieder van een programma voor de brede school in Leidschendam-Voorburg. Kinderen uit groep 5, 6 en 7 konden na schooltijd in de bibliotheek een cursus “vloggen” volgen en een cursus Scratch (programmeren). De cursussen werden afgesloten met een presentatie aan de ouders.

Voortgezet onderwijs en MBO

De bibliotheek levert op aanvraag producten en diensten aan het voortgezet onderwijs en het MBO. De bibliotheek leverde pakketten voor Nederland Leest en Literatour. Verder verzorgde de bibliotheek een schrijversbezoek tijdens de jaarlijkse thrillerdag van het Gymnasium Novum. Drie groepen kwamen klassikaal lenen in de bibliotheek en een brugklas ontving een introductieles over het lenen van e-books en het gebruik van de bibliotheek Wise-app. Tenslotte gaf de bibliotheek twee lessen aan het MBO in Leidschendam: een les interactief voorlezen aan onderwijsassistenten en een introductieles over de bibliotheek aan onderwijsassistenten en pedagogisch medewerkers.

Deskundigheidsbevordering

Naast het ontvangen van veel jeugdgroepen in de bibliotheek geeft de bibliotheek ook diverse trainingen aan professionals. Zij worden geïnspireerd en krijgen nieuwe hulpmiddelen in handen zodat zij leesplezier kunnen stimuleren. De bibliotheek gaf in 2017 de volgende trainingen:

- zestien leerkrachten volgden de cursus Open Boek, opleiding tot leescoördinator;
- vijftien pedagogisch medewerkers werden voorleescoördinator;
- twaalf teamtrainingen op basisscholen: leren werken met de Boekenkring, *Vertel-eens* aanpak, creatief schrijven en het gebruik van jeugdliteratuur bij zaakvakken;
- twee trainingen interactief voorlezen voor pedagogisch medewerkers;
- drie inspiratiebijeenkomsten: voor de Kinderboekenweek, over Mediawijsheid, over de *Leerlijn Lezen & Literatuur*.

Daarnaast zijn twee medewerkers van de bibliotheek geschoold om het visiespel *Slim met Media* op scholen te gaan geven. Het spel neemt het team mee op verkenningstocht langs de vier mediawijze competentiegebieden (begrip, gebruik, communicatie en strategie). Samen wordt al spelende een visie ontwikkeld op het gebied van mediawijsheid en digitale geletterdheid. In 2018 wordt dit visiespel aan de scholen aangeboden.

De Educatieve Bibliotheek in cijfers

	Aantal groepen		Aantal groepen
Peuters	104	Voortgezet onderwijs en MBO	13
Bibliotheekbezoeken en voorstellingen op locatie	34	Nederland Leest en Literatour	2
Voorlezen in de groep	46	Schrijversbezoek	3
Leskisten lenen	24	Klassikaal lenen in de bibliotheek	5
		Lessen voor VO en MBO	3
Basisonderwijs	632	Volwassenen	46
Klassikaal lenen in de bibliotheek	146	Trainingen en presentaties voor professionals	23
Lenen voor de groep in de bibliotheek	121	Ouderbijeenkomsten	23
Lessen gegeven in de bibliotheek	161		
Voorleeswedstrijd en schrijfwedstrijd	32		
Voorlezen op school	13		
Leskisten lenen	138		
Nederland Leest	21		
Totaal bereik aantal kinderen 0 - 12 jaar	17.499	Totaal bereik aantal kinderen 12 - 20 jaar	218
		Totaal bereik aantal volwassenen	538

Raad van Toezicht

In het jaar 2017 maakte de Raad van Toezicht belangrijke keuzes voor de toekomst van de bibliotheek. De bibliotheek verbindt mensen en kennis op alle mogelijke manieren. Die rol, uitgevoerd met partners in onze gemeenten, wijken en buurten wordt steeds duidelijker.

Dat vergt een toekomstbestendige bibliotheek. In dit licht is het verheugend en bemoedigend dat de certificering Openbare Bibliotheken met glans is doorstaan. De auditoren die de certificering afnamen constateren dat de bibliotheek klaar is voor de toekomst.

Afgelopen jaar is het fundament gelegd voor de komende jaren. Als vervolg op het rapport van onderzoeksbureau Berenschot heeft de bibliotheek met ondersteuning van The Alignment House aan het rapport verdere uitwerking en invulling gegeven. Zowel de gemeente Rijswijk als de gemeente Leidschendam-Voorburg is bij die uitwerking betrokken. Vraaggericht en samenwerking zijn daarbij sleutelwoorden. De Raad van Toezicht stelde het hieruit voortvloeiende beleidsplan vast. De Raad prijst zich gelukkig met de goede contacten tussen de gemeentebesturen, maatschappelijke partners en de bibliotheek.

De Raad van Toezicht vergaderde vijf maal. De Raad houdt toezicht op de directie en biedt ondersteuning waar dat nodig is. Beide elementen kwamen ruim aan bod tijdens de vergaderingen. Daarnaast vond een gezamenlijke vergadering plaats met Ondernemingsraad en Management Team. Deze bijeenkomst stond in het teken van de effecten van de plannen voor de toekomst voor de uitvoering van de taken voor de medewerkers.

De Raad van Toezicht hanteert de uitgangspunten van goed bestuur en toezicht in de culturele sector. Daarbij worden de daarin genoemde principes toegepast.

De Raad van Toezicht is van mening dat gezien de ontwikkelingen in de maatschappij en het bibliotheekwerk, de huidige beheersvorm het meest geëigend is.

De Raad van Toezicht houdt ook toezicht op het gevoerde financiële beleid. De financiële exploitatie laat een gezond beeld zien. De omvang van het weerstandsvermogen is echter onvoldoende om grote financiële tegenvallers te kunnen opvangen.

Eind 2017 nam de Raad van Toezicht na respectievelijk negen en zeventien jaar afscheid van de leden Schiphorst en Tap. Vertrekkend voorzitter Tap werd benoemd tot Erelid van de Bibliotheek aan de Vliet. Mevrouw De Waardt trad in het najaar toe als lid van de Raad.

De samenstelling van de Raad van Toezicht op 31 december 2017:

- Mevrouw E.Y. (Elly) Bogerman,
- De heer L.F.F. (Lo) Casteleijn,
- De heer F.A. (Fred) van Hemert,
- Mevrouw C.C. (Christine) Kliphuis,
- De heer F.B.F.M. (Freek) Schiphorst,
- De heer K. (Kees) Tap,
- Mevrouw W.F. (Willy) de Waardt.

Lo Casteleijn,
Voorzitter Raad van Toezicht van de Bibliotheek aan de Vliet

Adressen en contact

Leidschendam

Fluitpolderplein 5 • 2262 ED Leidschendam

Rijswijk

Generaal Eisenhowerplein 101 • 2288 AG Rijswijk

Voorburg

Koningin Julianalaan 257 • 2273 JG Voorburg

Telefoon: 070 2400 250

E-mail: secretariaat@bibliotheekaandevliet.nl

 /dBadV

 @dBadV

 /dBadV

www.bibliotheekaandevliet.nl

Stompwijk Dorpshuis

Zustersdijk 18 • 2262 EW Stompwijk

Stompwijk Maerten van den Veldeschool

Dr. van Noortstraat 90 - 92 • 2262 HA Stompwijk

de Bibliotheek

aan de Vliet

Colofon

Het jaarverslag is een uitgave van de Bibliotheek aan de Vliet, Postbus 601, 2270 AP Voorburg. Druk- en zetfouten voorbehouden. Meer informatie: secretariaat@bibliotheekaandevliet.nl